[5]

Centralizacya
Towarzystwa Demokratycznego Polskiego.
do
Ogółu tegoż Towarzystwa.

Obywatele,

Pomimo obowiązku, nadziei i najusilniejszego starania, projekt do manifestu nie jest jeszcze w tym stanie, aby Towarzystwu mógł bydź przedstawiony. Z miejsca naszego widzimy wszystkie okoliczności wołające o pospiech, przeczuwamy słuszną niecierpliwość Waszą; lecz z drugiej strony przejęci ważnością przedmiotu, jego obszernym przeznaczeniem, niemożemy poprzestać na dorywczem skreśleniu tego Aktu, ani przedstawić Wam dzieła niezupełnie wykończonego. — Krótki czas jaki Towarzystwu przed manifestem pozostaje, zamierzyliśmy poświęcić niektórym przedmiotom porządkowym, wewnętrznym. Wymagają one równie decyzyi Waszéj, a najpierwszy z nich obok ważności jest właśnie téj natury, iż przed manifestem załatwiony bydź musi. —

I. Wniosek względem członków Sekcyi Portsmouth. —

Bolesny i poraz pierwszy zdarzający się donosimy Towarzystwu wypadek. Stu czterdziestu pięciu członków Sekcyi Portsmouth opuściło jego chorągwie, a zarzucając Tow.wu Dem.mu Polskiemu, że się sprzeniewierzyło swemu pierwiastkowemu celowi — że matactwami Lelewelizmu przeładowane, wściekłościami Lafayetyzmu, Waszyngtonizmu opite, chce na masy po prawa swoje sięgające, na lud niechcący dłużéj z głodu umierać, działa wymierzyć — że wypowiedziało otwartą wojnę ludowi, a pod maską demokracyi ukrywa lisie zamiary, i inne tym podobne przypisując mu rzeczy, ogłosiło się nowem towarzystwem pod nazwiskiem Ludu Polskiego. — Powód téj otwartéj insurekcyi /: jak ją sami odszczepieni nazywają :/ i obrzucenia tow.wa razem ciężkiemi i śmiesznemi zarzutami, ma leżeć w tem, że Tow.o stało się nieprzystępnem dla doktryn, o równości bezwzględnéj i własności wspólnéj, które Sekcya Portsmouth starała się w nie wmówić. —

Czyn odszczepieństwa dopełniony został Aktem w Koszarach żołnierzy polskich w Portsea — Portsmouth dnia 30 Października 1835 r. spisanym, i przez tychże żołnierzy członków Sekcyi Portsmouth w liczbie 142 podpisanym, do którego następnie inni członkowie téjże Sekcyi, jakoto Seweryn Dziewicki — Roch Rupniewski

VI

pniewski – Recco Wątróbka, tudzież wykreśleni z Towa.: Alexander Gronkowski Stanisław Worcell i Tadeusz Krępowiecki przystąpili. – Aktowi temu w Anglii miano nadać zupełną publiczność przez zamieszczenie go w dziennikach i ogłoszenie drukiem, o czém jednak z pewnością jeszcze niewiedząc, przyjmujemy go tylko za ogłoszony we Francyi w piśmie pod tytułem Rocznik Emigracyi, w którym treść Aktu i wyjątki z niego są przytoczone. –

Dla zupełnego dowodu i przekonania o dokonanym czynie odłączenia się Sekcyi Portsmouth od Towarzystwa, umieszczamy z tego Aktu, w tych dniach otrzymanego, wyjątek następujący; poprzedzają go zarzuty z powodu niepodzielania przez tow. jej doktryn. –

„Że zaś Towarzystwo Demokratyczne milczeniem pokrywa swoich współczłonków „niewiarę, lub skrycie poklaskuje temu odszczepieństwu od prawdy, przestaje przeto „dopełniać wysokiéj wyzwolenia missyi, i rozprzęga się, jak każde ciało które „przechowało formy a straciło duszę tych form, to jest cel swego życia. Towarzy„stwo Demokratyczne nie miało nigdy od ludu polskiego mandatu; nie możemy „więc, jako ludu tego członkowie, odebrać mu tego czemeśmy go nieobdarzyli. Man„dat Towa. miał być czerpany z serca: jeżeli więc przekonywamy, że to serce „fałszem i błędem przepełnione zostało, unieważnia się tém samém i mandat, „wydziera się żywot niepłynący z czystego źródła. Myśl Towa. w nas ocalona, „musi potargać dawniejsze formy. Ta myśl rozwinie się w nieskończoność, wszystko „będzie jej następstwem; Lud niepotrzebuje przybierać brzmiącego Demokracyi na„zwiska. Demokratami mienią się tylko przyjaciele ludu dla pokazania czém „są, czém być mają na przyszłość; sam lud, urządzony przez siebie i dla sie„bie, nie określi się żadnėm scholastycznėm nazwaniem. Ogłaszając przeto w„obec Emigracyi, Polski i Ludzkości wszelkie czynności Towarzystwa Demokra„tycznego odtąd dokonane, za nieważne i złowrogie ludowi polskiemu, bo będące „pod wpływem wstecznéj doktryny, zawięzujemy się razem jako przechowujący cel „Towarzystwa w Lud polski, i korporacyi naszéj, jako części tego ludu, nada„jemy nazwisko Gromady Grudziąż. – Tak konstytuowani chcemy dać po„znać Emigracyi i ludowi polskiemu objawienie naszéj przyszłości; i dla tego, „otrząśnięci ze wszelkiego fakcyj Emigracyjnych spółzawodnictwa, z całém wy„laniem serc nieskażonych i prostych, skreślamy tę uroczystą odezwę, tę Ewan„gelią naszego postępowania. – Obywatele! – Trzy stronnictwa w Emigracyi „pną się do władzy: Seym, Komitetowi i Towarzystwo Demokratyczne. – Seym „zamordował Polskę; Komitetowi chcą wskrzesić Polskę ze szlachtą i ludem; „Towarzystwo Demokratyczne odstępuje szlachty, a na jéj miejscu zaprowadza „stan przemysłowy, kupiecki: stronnictwo więc Komitetowe i Towo. Deme. „stoją na równi z Sejmem, bo zmieniają jeno nazwisko tyranów a nie znoszą „saméj tyranii. Władza zatem w tak skalane oddana ręce jest zabójczą dla Pol„ski, niebezpieczną dla posłannictwa ludzkości. Władza nieprawa wywołuje „powstanie ludu. My jako lud, podnosimy przeciw niéj insurekcyą pojęcia. „Insurekcya pojęcia uzbraja dłoń; a gdzie myśl jest zniszczona i pokonaną, tam „siły materyalne łatwe do rozproszenia. – Tułactwo polskie składa się z szlach„ty, officerów, akademików. Wszyscyście już rządzili, wszyscy byliście przy wła„dzy! Będąc właścicielami, głosowaliście na wybór Sejmu, w zdradach więc Sejmu

macie

„macie pośredni udział. Będąc Officerami, stykaliście się z główną wojska
„Kommendą, która Ojczyznę na łup nieprzyjacielowi wydała: i w tém więc
„smutném rozwiązaniu naszéj wielkiéj sprawy nie jesteście bez skazy. Będąc
„Akademikami, złotą młodzieżą, wpływaliście na publicznego ducha, kierowa-
„liście przeto powszechnym ruchem wypadków, a ztąd wiedzieliście naprzód o za-
„bójstwie Ojczyzny. Niewchodzimy w przyczyny i chęci, oceniamy skutki, skutki
„niosą za wami. Czém więc jesteście....? Strąconymi władzcami - Czego
„żądacie...? Władzy-... Karty!... Władza teraz innemu należy
„się wyobrażeniu, wyobrażeniu które niezabija, ale ożywia: które niejest
„trumną, ale kolebką. Jeżeli się w to wyobrażenie wcielicie, jeżeli w niém
„odmłodniejecie, potomność wówczas wam powie: Olbrzymy!.....

Lecz niedość na tém że członkowie Sekcyi Portsmouth wystąpili z Towarzystwa, pogardzili nim, obarczyli je niesłusznemi zarzutami i przyjęli nowe znamiona. Sam czyn jakkolwiek niewątpliwy nie może być dostatecznym do wykreślenia ich z listy naszej. - Towarzystwo przyjęło i uświęciło w § 85. Org: Wew: zasadę, że nikt samowolnie jego szeregów opuszczać nie może, i jak wejście do tow° wymaga aktu przyjęcia, tak wyjście z niego, chociażby z własnéj woli członka pochodzące, aktem wykreślenia zadecydowane być musi. - Zasada powyższa przy wykreślaniu pojedyńczych członków mniej koniecznością swoją uderzająca, nabiera wagi w sprawie niniejszéj, rozszerza następstwa z niéj płynące i staje się do zachowania niezbędną. Wnosić można że tow° oprze głównie decyzyę swoją na samym materyalnym czynie, na oderwaniu się członków Sekcyi Portsmouth od niego i założeniu nowego towarzystwa, ale obok téj zasady musi ocenić ich doktryny, cele, dążenia, które oni z pierwszego manifestu wyczerpnąć mieli, musi odpowiedzieć na zarzuty sobie czynione. - Akt przeto sądu członków Sekcyi Portsmouth, uroczystym aktem towarzystwa być winien, gdyż w nim potwierdzone być mają czynem te zasady, cele i dążenia, które tow° w nadchodzącym manifeście rozjaśnić zamierzyło. -

Aby postawić ogół w możności wydania w téj ważnéj sprawie dojrzałego sądu i nowéj manifestacyi opinij swoich, wystawić powinniśmy początek, wzrost i dojście ostatniego kresu opozycyi portsmuckiéj; wykazać jéj tajemne sprężyny, ile nam się zdaje w Sekcyi Jersejskiéj i wykreślonych dawniej członkach ukryte; rozróżnić prawdziwie winnych od obłąkanych chwilowo i podać środki zapewnienia dla tych ostatnich uczciwego powrotu na łono towarzystwa, gdyby ze swego zapamiętania otrząsnąć się chcieli. - Do takiego przedstawienia brakuje nam wielu niezbędnych dokumentów, w niezwróconych dotąd Aktach po byłéj Sekcyi Centralnej znajdujących się. - Niechcąc przeto tak własną opinią naszą przesądzać téj ważnej sprawy, jakoteż tow° na mylny sąd o niéj naprowadzać, uważaliśmy za konieczne odłożyć ją do dalszego czasu, do odzyskania Akt w Paryżu zatrzymanych, i na teraz nic więcéj nieżądamy, jak tylko, aby tow° na niewzruszonéj zasadzie do przyszłego wykreślenia członków Sekcyi Portsmouth, to jest na zasadzie ich własnego oddzielenia się, ogłoszenia siebie za nowe osobne i inne nazwisko przybierające towarzystwo oparte, zawieszenie ich w obowiązkach i prawach członków postanowiło. -

Usprawiedliwienie tego wniosku, oprócz powyższego wywodu rzeczy polega

lega na tem: iż członkowie ci rzeczywiście występujący z tow^a^ i zupełnie inne pod nazwiskiem Ludu polskiego stanowiący, aż do formalnéj decyzyi wykreślenia znajdują się na liście naszéj i do Kompletu §.70. Org: Wew: ustanowionego, we wszystkich wnioskach ogółowi przedstawionych liczeni bydź muszą – a nawet sami oświadczając tak zwaną ewangelią swoją, iż wszelkie czynności T. D. P. od tąd dokonywane za nieważne i złowrogie ludowi polskiemu uważać należy, nietylko znaczną swoją liczbą nadaremnie powiększają komplet ogólny, ale nadto paraliżować wszelkie działania tow^a^ są w stanie. –

Na tych zasadach i powodach oparta Centralizacya wnosi, aby członkowie na Akcie z d. 30 paźd. 1835 r. podpisani, jakoto: Stani: Turecki, Ignacy Wellman, Hancerewicz Domi:, Franci: Gajewski, Fran: Rodak, Jakób Ciesielski, Igna: Stryngis, Józef Żółtowski, Józef Polakowski, Michał Terlecki, Józef Hardziejewski, Szymon Kadrys, Jan Wilimowicz, Jan Harasimowicz, Józef Luczak, Józef Matuszewski, Stani: Rubikowski, Jan Czarnecki, Fran: Tekleński, Woyciech Osuk, Józef Rożański, Grzegorz Fiedorczuk, Błażej Sierpieński, Adam Machay, Jan Lazorek, Michał Kowalski, Józef Danielewicz, Jakób Szarzeński, Marcin Porzęcki, Adam Kryształik, Michał Kuzga, Jan Świderski, Antoni Jędroch, Karol Jankowski, Wojciech Malinowski, Franci: Kołodziejczyk, Józef Markowski, Józef Korycki, Andrzej Wypyszak, Piotr Piątkowski, Anto: Jaworski, Wiktoryn Ambrożiewicz, Mikołaj Rutkowski, Karól Mazurkiewicz, Tryderyk Kiwel, Dyonizy Weremecki, Łukasz Arnowski, Karim: Koncewicz, Dominik Konopinski, Antoni Oleszczuk, Kasper Nagel, Franci: Kosin, Łukasz Bartosiewski, Jakób Cherubin, Maciej Raczek, Paweł Krzywicki, Cypryan Przybylski, Łukasz Drzewiecki, Michał Jackowski, Marcin Budrewicz, Ludwik Stępień, Seweryn Jezierski, Jan Lewiński, Szymon Grzyb, Ignacy Stępniak, Franci: Kowalski, Tomasz Budkiewicz, Andrzej Cimoszek, Augustyn Szwartz, Józef Bykowski, Wawrzy: Matuszewski, Szczepan Tomaszewski, Ambroży Lisowski, Michał Sołdaczek, Tomasz Wolski, Franci: Woźniak, Franci: Linkowski, Jakób Juchenka, Michał Warczyński, Jakób Dobrzycki, Michał Dajek, Andrzej Sobolewski, Woyciech Piątkowski, Szymon Kopczyński, Kacper Kałucki, Walęnty Racionas, Jan Michalski, Andrzej Lelejewski, Tadeusz Adamkiewicz, Kazimierz Kasprzycki, Grzegorz Lasłowiecki, Jan Chromiński, Kazimierz Jurga, Onufry Mieleniewicz, Franciszek Zawadzki, Alojzy Korycki, Wincenty Tuszyński, Gabryel Piętka, Ludwik Bednarek, Mateusz Pruchno, Mateusz Papucia, Joachim Dwojak, Jan Wasilewski, Franci: Jendrusiak, Tomasz Czajkowski, Mikołaj Wiszniewski, Franci: Karczmarek, Kazimierz Wąsowski, Szymon Jakubowski, Jakób Drohobycki, Igna: Borowski, Antoni Piotrowski, Kazi: Bartkiewicz, Łukasz Pietrzak, Ambroży Lisiakowski, Wojciech Dzierzbinski, Antoni Orłowski, Apoloniusz Buchowski, Karól Siemionowicz, Michał Nowicki, Józef Raczkus, Józef Kin, Jan Dzwonkiewicz, Wincenty Dąbrowski, Wincenty Sakiewicz, Michał Arędarczyk, Wincenty Sosnowski, Łukasz Rutkowski, Szymon Mroziński, Piotr Witkowski, Jan Świdziński, Adam Gwiazdowski, Jan Perkowski, Sebastyan Czapla, Jakób Pawlikowski, Jerzy Kunicki, Józef Dembowski, Bazyli Rogulski, Marcin Czuchryta, Adam Baczyński, Jacek Łyszkowski, Seweryn Dziewicki, Roch Rupniewski, Recess Wątróbka, – tymczasowo, czyli aż do rozpoznania ich sprawy w prawach i obowiązkach członków Towarzystwa Demokratycznego Polskiego zawieszeni zostali. —

III Wniosek

III. Wniosek względem członków pojedynczo mieszkających.

Po wezwaniu w pierwszym okólniku członków pojedynczo mieszkających, o ściśłe zastosowanie się do §.82 Org: Wew: o wybranie dla siebie Sekcyi, i niekommunikowanie się inaczej z Towarzystwem, jak tylko za jéj pośrednictwem; po oznajmieniu im następnie, iż nawet Okólniki i inne pisma nie wprost od Centralizacyi, ale przez właściwe Sekcye dochodzić ich będą; wielu bardzo członków pojedynczo mieszkających zarzuciło Cent^{ja} przedstawieniami swojemi, w których, wykazując albo uciążliwość tego prawa dla siebie, albo też zupełną niemożność zastosowania się do niego, żądają ostatecznie aby bezpośrednio z Cent^{ją} kommunikować się mogli. Jedni z nich zamieszkują departamenta odległe, w których dotąd jeszcze żadnéj Sekcyi Tow^{a} niema, i dopiero o mil kilkanaście lub kilkadziesiąt szukaćby jéj musieli; drudzy chociaż w tym samym departamencie mają Sekcye, jednakże tak są od nich oddaleni, że kommunikacya z nią staje się dla nich trudną, kosztowną a najczęściej bezużyteczną, z powodu późnego otrzymywania pism, które odpowiedzi lub zdania członka w oznaczonym czasie wymagają. — Sekcye niektóre żalą się także na powyższy przepis, żądają jego zmiany z tego szczególniej względu, iż zamierzony przez prawo nadzór jest niedowykonania względem członków zbyt daleko mieszkających, kommunikacya zaś z nimi oprócz trudności, kosztu i małego pożytku tę jeszcze ma niedogodność, iż zobowiązując Sekcyą do zebrania wotów od członków przez nią kommunikujących się z Towarzystwem, ją samą na zwłokę i niedopełnienie obowiązku swego w oznaczonym czasie, naraża. —

Jakkolwiek te wzajemne niedogodności członków i Sekcyj na uwagę zasługują, jednak Cent^{ja} nie sądzi ich tak ważnemi i ogólnemi, aby już dzisiaj w ustawie zaledwo uchwalonéj, zupełna zmiana jednego z ogólnych jéj widoków nastąpić mogła: — aby §.§. 7 — 82. — Org: Wew: oraz inne z nimi związek mające zmienionymi były, zjednoczenie ogółu Tow^{a} w sekcyach rozerwane, a nadto atrybucye sądownicze, wykreślania członków, pomiędzy Sekcye a Centralizacyą rozdzielone zostały. — Takie przecież musiałyby być następstwa, gdyby członkowie pojedynczo mieszkający, rozerwać chcieli ten węzeł, który ich z Sekcyami łączy i wposób przed zaprowadzeniem nowéj Org: Wew: używany, we wszystkim bezpośrednio od Centralizacyi zależeli. —

Starając się przecież bez zupełnéj zmiany głównych widoków prawa o zniesienie dotychczasowych przeszkód i ułatwienie kommunikacyi z Tow^{m} członkom zbyt odległe mieszkającym, którzy mimo odosobnienia, obowiązki swoje z gorliwością dopełniać pragną; Centralizacya przedstawia pod decyzyą ogółu, wniosek w trzech następujących punktach zawarty. —

1. Aby dla członków daleko zamieszkałych od Sekcyi do któréj na mocy §.82. Org: Wew: należyć winni, wszelkie Okólniki i pisma z Cent^{cyi} do ogółu wychodzące bezpośrednio przesyłane były — jakoteż korrespondencya pomiędzy niemi, a Centralizacyą w interesach ogólnych, bez odnoszenia się do Sekcyi dozwolona. —

2. Aby do korzystania z téj dogodności ci tylko przypuszczonymi byli, którzy albo żadnéj Sekcyi w Departamencie przez nich zamieszkałym nie mają, albo też za zbyt odległe mieszkających przez Sekcye właściwe uznani i do Centralizacyi przedstawieni będą. –

3. Aby zmiana ta dotychczasowego porządku, nienadwerężała w niczém głównych stosunków, jakie z §. 82 i innych Org: Wew: pomiędzy Sekcyami a członkami znoszącymi się wypływają. –

IIII Wniosek Sekcyi Falaise. –

Sekcya Falaise na mocy §. 46 w związku z §. 67 Ustawy Org: wezwała na dniu 7. z. m. Centralizacyą, aby ta w imieniu Tow.ª podała petycyą do Izby Deputowanych o powiększenie żołdu braciom 22½ fr. pobierającym – i aby jéj podanie nastąpiło za porozumieniem się z Jenerałem Dwernickim, który podobną petycyą od reszty emigracyi miał być obowiązany zanieść. –

Centralizacya zastanowiwszy się nad naturą powyższego wniosku, otworzyła swoje Sek: Falaise zdanie: iż pożądaną ze wszechmiar byłoby rzeczą aby stan braci szczuplejsze zasiłki biorących mógł doznać polepszenia, iż jednak po wszechstronném ocenieniu, proponowanego w téj mierze środka, znalazła go niewłaściwym, niestosownym, a nawet niekorzystnym. — Zdanie takie Cent.cyi, wynikało głównie z uwag: iż Izba uchwala tylko i wyznacza pewną ryczałtową na zasiłki summę, zarząd zaś nią i szczegółowy między Wychodźców rozdział, nie do prawodawcy, ale do Administracyi, czyli jaśniej mówiąc nie do Izby, ale do właściwego ministra z natury przedmiotu, należy; że podawanie petycyi do izby w rzeczy prywatnego nie zaś publicznego interessu dotyczącéj, w rzeczy mającéj na celu zapewnienie materyalnych nie zaś moralnych korzyści Wychodźcom, uwłaczałoby godności Tow.ª, którego charakter będąc ściśle politycznym, niedozwala mu z właściwego wychodzić obrębu i powagę Korporacyi na poparcie prywatnych żądań bezskutecznie zużywać. – Bo któż nie jest przekonany, iż żądanie tą drogą zaniesione, żadnegoby skutku nieotrzymało, skoro Izba jak się wyżéj powiedziało nie rozrządza szczegółowo funduszami, lecz je zostawia do wyłącznéj dyspozycyi i rozdziału samemu rządowi, którego zamiarem jest, jak wszystkim nam wiadomo, nie powiększać tego rodzaju wydatki, ale przeciwnie skrzętną w nich zaprowadzić oszczędność? Dowodem zaś tego, są cyrkularze Ministra w r. z. wydane, zalecające prefektom uprzedzenie Wychodźców, iż zasiłki im udzielane są czasowe i przemijające, i że sami zawczasu, przez wzięcie się do pracy lub przemysłu, o zapewnienie sobie niepodległego bytu, myśleć powinni. Życzliwa przecież rada na powyższych oparta względach, z najszczerszém, braterskiém udzielona uczuciem, niepotrafiła nakłonić Sekcyą Falaise, do odstąpienia od pomyślanego naprędce projektu. – Owszem Sek: Falaise nieważąc wyrażeń, obciążyła namiętnie Centralizacyą niezasłużonemi, cierpkiemi wyrzutami, posądziła ją o oziębłość i niechęć wypełnienia posługi braterskiéj i w końcu wyraźnie obstała przy swym zdaniu aby jéj wniosek sąd całego Towarzystwa rozstrzygnął, to jest: aby go zatwierdził lub odrzucił. –

Niech

Niech więc Towarzystwo wyrzeka: czyli jest właściwą, stosowną i korzystną rzeczą, podawać w jego imieniu petycyą do Izby Deputowanych, o powiększenie żołdu dla pobierających fr. 22 i/2 ?

Centralizacya ze swej strony, nie ma innych powodów skłaniających do usunięcia wniosku Sek: Falaise, nad te które wyżej przytoczyła, – ze względu jednak na dobro ogólne, robi uwagę iż Towarzystwo na przyszłość podobnego rodzaju projektami, i zaprzątanem i trudzonem bydź nie powinno. —

IV Zajście z Dziennikiem le Constitutionel.

Trudno zataić przed Towarzystwem, iż Akta jego nie małych doznają przeszkód w publikacyi ze strony dzienników paryzkich. – Niedocieczone są powody dla których główne organa opinii publicznej we Francyi okazują się tak niedostępnemi dla tow^a^. — Uderza nas szczególniej iż nawet dzienniki które potępiły zgubny system arystokracyi, i naszej opinii polityczněj sprzyjać się zdawały, wyjąwszy jeden dziennik Bon sens, z trudnością dają przystęp artykułom od nas pochodzącym. – Co większa, sam dziennik National, jeden z organów najwięcej dzisiaj postępowych i wziętość mających we Francyi, mimo dane przyrzeczenie ostatniego aktu Tow^a^ z powodu dopełnionego na niepodległości Miasta Krakowa gwałtu, nieogłosił, co skłoniło Centralizacyą do wynurzenia żalu Redakcyi, i zaniesienia żądania, aby go choć późno ogłosić zechciała. – Do tego zaś żądania, głównie następująca zaszła przyczyna: – Constitutionel w Numerze swoim z dnia 9 b. m. uczyniwszy wzmiankę o tym Akcie Tow^a^ i nazwawszy go energicznym, ubolewa nad tem, iż go w całości zamieścić nie może, ale tylko daje z niego wyjątek, to jest, cały ustęp aż do wyrazów „Mówiąc to nieodwołujemy się do zaręczeń Kongresu Wiedeńskiego", który zdaniem tego dziennika ma ogólną myśl całego Aktu przedstawiać. –

W wyjątku zaś tym, rzucone jest ubocznie światło na wykrycie niedołężności traktatu Wiedeńskiego, skoro mocarstwa Zachodnie, które do niego czynnie wpływały, i teraz jeszcze na niego się powołują, utrzymać jego warunków nie są w stanie. – Ktoby więc ograniczył się na odczytaniu podobnego wyjątku, a nie znał całości Aktu, mógłby wpaść na fałszywe mniemanie, jakoby Tow^o^ nie przeciw samemu Traktatowi, ale przeciw jego zgwałceniu przez Swięte przymierze dokonanym, zaniosło protestacyą, że zatem nie idzie mu o wykazanie niemocy traktatów, ale o ich naruszanie. –

Główną przecież myślą Aktu było: wykazać zgubę dla Polski — Traktatem Wiedeńskim przyniesioną, przez uświęcenie dawnych rozbiorów na niej spełnionych — powtórzyć światu znaną naszą polityczną wiarę, iż my nieznamy i nie uznajemy innych traktatów, jak te, które byt polityczny Kraju naszego przed rokiem 1772, w obliczu innych narodów warowały. –

Kiedy jednak Redakcya Constitutionela, rozmyślnie lub mimowolnie przez przytoczenie oderwanego okresu, powyższą myśl zupełnie przeistoczyła, obowiązkiem było Centralizacyi uczynić natychmiast (d. 11. b. m.) do niego wezwanie, aby albo całkowity Akt, albo też jej reklamacyą stosownie rzecz objaśniającą, w najbliższym Numerze zamieścił – z tém wyraźnem ostrzeżeniem, iż gdyby żądanie

nasze

nasze skutku nie wzięło, natenczas wspomniona reklamacya, do innych dzienników podaną zostanie. Jaki będzie skutek tego kroku, Tow^o z samych dzienników paryzkich powezmie wiadomość. —

V. Względem wyborów 9° członka Centralizacyi

Sekcya Poitiers, Loudun, Chateaugontier, Briquebec, Fontainebleau, Angers, nieprzestając na powodach przeciwko wyborom na 9° członka Cent^{cyi} w okólniku pierwszym przytoczonych, oświadczyły się za ich potrzebą i żądają, izby najspieszniej zarządzone były. Znaczna przecież większość tow^a, mimo nadeszłych rapportów z M^{ca} Lutego i objawionych zdań nad innymi przedmiotami, tymże okólnikiem pierwszym objętymi, kwestyą wyborów zupełnie przemilczała, z kądby wnosić wypadało, iż opinija Cent^{cyi} trafiła do jéj przekonania i wybory na 9° członka za bezużyteczne uznała. — Niechcąc jednak Cent^a tego milczącego przyznania opinii swojéj przez większość tow^a, stawiać przeciwko wyraźnem żądaniom niektórych sekcyj, zwłaszcza w przedmiocie dość blisko jéj samej dotyczącym, wzywa sekcye i członków którzy się w tym przypadku znajdują, izby w najbliższéj odezwie, zdanie swoje względem wyborów 9° członka wyraźnie zamieścić chcieli. —

Koniecznością jest także, izby we wszystkich przedmiotach okólnikami Cent^{cyi} pod sąd i uwagę tow^a przedstawianych, członkowie zdania swoje objawiali. — Są projekta, wnioski, które formalnego wotowania wymagają — są inne mniejszej wagi, w których przynajmniej zbiorowe zdanie sekcyi lub członków otworzyćby należało. Wogólności wszystko co okólnikiem jest objęte, nie dlaczego innego ogółowi tow^a jest przełożone, jak tylko aby je postawić w możności rozpoznania i osądzenia, zatwierdzenia lub odrzucenia, pochwalenia lub naganienia, słowem odkrycia woli lub opinii swojéj, która raz prawem, drugi raz skazówką postępowania dla Cent^{cyi} będąc, nowięca potwierdzeniem tow^a nawet jéj samodzielne czynności. —

Trzy wnioski obecnym okólnikiem przedstawione pod N^{em} I, II i III wymagają formalnego wotowania, czyli oświadczenia zdania za lub przeciwko przez każdego członka pojedynczo — i wtenczas dopiero zatwierdzonymi będą, jeżeli po obliczeniu pojedynczych wotów prawna większość tow^a za niemi się okaże. Zebrane od członków wota powinny bydź nadesłane do Cent^{cyi} w expedycyach, które z powodu przesyłania składek i rapportu miesięcznego sekcye i członkowie w pierwszych dniach 15 M^{ca} Kwietnia wyprawiać są obowiązane — lecz w tych samych expedycyach spodziewamy się zdań przynajmniej zbiorowych sekcyj względem innych przedmiotów, tym samym okólnikiem objętych — i dla tego upraszamy sekcye, aby chciały sekretarzom swoim polecić ścisłą dokładność w expedycyach i stosowanie się do uwag tu poczynionych. —

Poitiers d: 12 Marca 1836 r.

Pozdrowienie i braterstwo.

Sekretarz Centralizacyi
Robert Chmielewski

Prezydujący z kolei
J. Janowski

Uwaga 1ª Dziennik Bon-sens na akcie względem Krakowa, przez pomyłkę zamieścił dotąd niewłaściwie używaną formułę: Tu następują podpisy wszystkich członków tow^a, gdyż akta przez Cent^a na mocy §.43 wydane, przez nią samą podpisywane bydź winny, a dopiero po ich zatwierdzeniu przez tow^o wchodząc do pisma, z formułą §.53. przepisaną, zamieszczane będą. —

Uwaga 2ª Brak miejsca zmusza odłożyć doniesienie o przyjętych i wykreślonych członkach do następnego okólnika.

Uwaga 3ª Adres Sekcyi przedstawiającej jest: à Monsieur Wiszniewski polonais à Caen (Calvados) — rue Ecuyère № 36. —